

ПРЕДМЕТ: Поступак пасивног оплемењивања

1. ПРАВНИ ОСНОВ

Поступак пасивног оплемењивања је прописан:

1. одредбама чл. 4, 17, 18, 74, 176, 184, 186, 189, 193, 219. и 223. - 226. Царинског закона („Сл. гласник РС“ бр. 95/18, 91/19-др. закон- у даљем тексту: Закон),
2. одредбама чл. 273, 285, 291, 396. и 397. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима („Сл. гласник РС“ бр. 39/19, 8/20-у даљем тексту: Уредба),
3. одговарајућим одредбама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку ("Сл. гласник РС", бр. 42/19... 43/20 - у даљем тексту: Правилник).

2. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Царински поступак пасивног оплемењивања је један од посебних поступака у оквиру поступка оплемењивања, који омогућава привремени извоз домаће робе из царинског подручја Републике Србије ради подвргавања радњама прераде (чл. 183. и 223. Закона).

Поступак пасивног оплемењивања се одобрава за домаћу робу, међутим, изузетно према члану 222. Закона допуштено је да сва роба или део робе која је стављена у поступак активног оплемењивања или добијени производи буду привремено поново извезени ради даљег оплемењивања ван царинског подручја Републике Србије, у складу са условима утврђеним за пасивно оплемењивање.

Према члану 4. став 1. тачка 37. Закона радње прераде су, између осталог и:

- 1) обрада робе, укључујући њену монтажу или склапање или њену уградњу у другу робу,
- 2) прерада робе,
- 3) уништавање робе,
- 4) поправка робе, укључујући обнављање и њено оспособљавање за употребу.

3. УСЛОВИ ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПОСТУПКА ПАСИВНОГ ОПЛЕМЕЊИВАЊА

Поступак пасивног оплемењивања може да се одобри само лицима која испуњавају све следеће услове (члан 184. Закона):

- пословно су настањени на царинском подручју Републике Србије;

- пруже неопходне доказе о исправном вођењу послова; сматра се да овлашћени привредни субјекат за царинска поједностављења испуњава овај услов ако је активност која се односи на тај посебан поступак узета у обзир у одобрењу из члана 27. став 3. тачка 1) Закона;
- ако за царински дуг или остале дажбине које могу настати за робу стављену у посебан поступак, дају обезбеђење у складу са чланом 77. Закона.

Осим наведеног, одобрење за поступак пасивног оплемењивања се може дати само ако:

- царински орган може да врши царински надзор, без увођења административних мера које су несразмерне привредним потребама и
- суштински интереси домаћих произвођача не би били угрожени одобрењем за поступак оплемењивања (економски услови).

3.1. Провера економских услова

Царински орган може издати одобрење за посебан поступак само уколико суштински интереси домаћих произвођача не би били угрожени тј. уколико су испуњени економски услови (члан 184. Закона).

Наведени услов не примењује се на одобрење за пасивно оплемењивање, осим ако постоје докази да ће суштински интереси домаћих произвођача робе из Глава од 1 до 24 Царинске тарифе вероватно бити угрожени, а роба није намењена за поправку (члан 276. Уредбе).

Сматра се да суштински интереси домаћих произвођача нису угрожени, односно сматра се да су испуњени економски услови, осим ако постоје докази о супротном.

Ако постоје докази да суштински интереси домаћих произвођача могу бити угрожени, испитивање економских услова, **након подношења захтева** за одобрење поступка пасивног оплемењивања, врши се на начин прописан чланом 278. став 1. Уредбе (подношењем захтева Привредној комори Србије за проверу испуњености економских услова).

Ако **након издавања одобрења** за поступак пасивног оплемењивања, царинском органу постану доступни докази који упућују на то да употреба тог одобрења може негативно да утиче на суштинске интересе домаћих произвођача, царински орган информације доставља Привредној комори Србије ради испитивања економских услова (члан 278. став 2. Уредбе).

Испитивање економских услова може да се обави и на иницијативу Привредне коморе Србије, ако има доказа да суштински интереси домаћих произвођача могу претрпети штетан утицај услед употребе одобрења (члан 278. став 3. Уредбе).

Царински орган који обрађује сличне захтеве и одобрења дужан је да узме у обзир резултате испитивања економских услова (члан 278. став 4. Уредбе).

У резултатима испитивања економских услова може се навести да је случај који се испитује јединствен и не може послужити као преседан за друге захтеве и одобрења (члан 278. став 5. Уредбе).

Ако је закључено да економски услови више нису испуњени, надлежни царински орган укида дато одобрење. Укидање производи дејство најкасније годину дана од дана након што је одлука о укидању достављена носиоцу одобрења (члан 278. став 6. Уредбе).

3.2. Вођење евиденције о роби

Носилац одобрења и носилац поступка воде одговарајућу евиденцију о спровођењу поступка пасивног оплемењивања на начин који одобри царински орган (члан 186. став 1. Закона). Сматра се да овлашћени привредни субјекат за царинска поједностављења испуњава обавезе у смислу наведеног ако је његова евиденција одговарајућа за потребе поступка пасивног оплемењивања (члан 186. став 3. Закона)

Евиденција садржи податке који омогућавају царинском органу да надзире поступак пасивног оплемењивања, нарочито у погледу идентификације робе стављене у тај поступак, њеног царинског статуса и њеног кретања (члан 186. став 2. Закона).

У складу са наведеним, евиденција треба да садржи следеће (члан 291. Уредбе):

- врсту и број одобрења за поступак пасивног оплемењивања;
- број декларације по којој је роба стављена у поступак пасивног оплемењивања и број декларације којом је поступак пасивног оплемењивања окончан;
- податке који недвосмислено омогућују идентификацију царинских исправа, осим декларација, других исправа значајних за стављање робе у поступак пасивног оплемењивања и осталих исправа значајних за одговарајуће окончање поступка;
- податке о ознакама, идентификационим бројевима, броју и врсти колета, количини и уобичајеном трговачком или техничком опису робе и, по потреби, идентификационе ознаке контејнера неопходне за идентификацију робе;
- место где се роба налази и податке о евентуалном кретању робе;
- царински статус робе;
- податке о уобичајеним облицима руковања и, по потреби, ново тарифно сврставање проистекло из уобичајених облика руковања;
- информације о природи прераде;
- ако се примењује члан 74. став 1. и 2. Закона, трошкове складиштења или уобичајених облика руковања;
- норматив производње или начин његовог обрачуна;

- податке који омогућују царински надзор и контролу употребе еквивалентне робе у складу са чланом 193. Закона;
 - ако је обавезно одвојено књиговодство, информације о врсти робе, царинском статусу и, по потреби, пореклу робе;
 - податке о преносу права и обавеза у складу са чланом 189. Закона;
 - ако евиденција није део главних пословних књига за царинске сврхе, упућивање на те главне пословне књиге за царинске сврхе;
- додатне информације за посебне случајеве, на захтев царинских органа из оправданих разлога.

Царински орган, може да одустане од захтева за достављањем неких од наведених информација, ако то не утиче негативно на царински надзор и контролу правилности спровођења поступка пасивног оплемењивања (члан 291. став 2. Уредбе).

3.3. Надзор над спровођењем поступка

Један од услова за одобрење поступка пасивног оплемењивања је да царински орган може да врши царински надзор без увођења административних мера које су несразмерне привредним потребама (члан 184. Закона став 6. тачка 1.).

У смислу наведеног, поступак пасивног оплемењивања може се одобрити само ако надлежни царински орган, у сваком конкретном случају, на основу поднетих исправа утврди да постоји могућност надзора и провере поступка пасивног оплемењивања. У сврху идентификације робе у одобрењу се одређују средства и методе којима ће се утврдити да ли су добијени производи произведени од робе која је стављена у поступак пасивног оплемењивања.

У зависности од ситуације, у сврху идентификације робе, могу се користити следеће мере:

- навођење серијских бројева или посебних ознака на роби,
- стављање пломби, налепница и других ознака препознавања,
- узимање узорака, проспеката, печата, фотографија, илустрација или техничког описа робе,
- вршење анализе,
- провера књиговодствене евиденције,
- провера пратеће документације у вези са одобреним поступком пасивног оплемењивања (уговори, преписке, предрачуни, фактура и др.), која јасно показује да добијени производи треба да буду произведени од робе која се ставља у поступак пасивног оплемењивања.

3.4. Норматив производње

Норматив је количина или проценат добијених производа који се добија радњама прераде одређених количина робе стављене у поступак пасивног оплемењивања (члан 4. став 1. тачка 38) Закона).

Осим у случајевима у којима је норматив прецизиран прописима Републике Србије који уређују посебне области, царински орган утврђује норматив или просечан норматив радњи прераде или, по потреби, метод одређивања таквог норматива (члан 219. став 1. Закона).

Норматив или просечан норматив одређују се на основу стварних околности у којима се радња прераде спроводи или треба да се спроведе. Норматив се, по потреби, може прилагодити, у складу са чланом 19. Закона (члан 219. став 2. Закона).

Удео робе у поступку пасивног оплемењивања у добијеним производима израчунава се са циљем:

- утврђивања износа увозних дажбина које треба да се плате за добијене производе тј. утврђивања износа који се одбија при настанку царинског дуга и
- примене мера трговинске политике.

Подносилац захтева за издавање одобрења за поступак пасивног оплемењивања, дужан је да царинским органима поднесе документацију на основу које може да се утврди норматив производње. Царинском органу треба да буду доступни подаци о производним радњама и околностима прераде робе која се ставља у поступак пасивног оплемењивања.

Царински орган може у сваком тренутку извршити проверу норматива и након издавања одобрења.

Носилац одобрења дужан је да без одлагања обавести царински орган о свакој околности (па и о промени норматива) која је настала након издавања одобрења, а која може да утиче на даљу примену или садржину одобрења (члан 18. Закона).

4. Употреба еквивалентне робе

У поступку пасивног оплемењивања, еквивалентна роба је страна роба, а која се прерађује уместо домаће робе стављене у поступак пасивног оплемењивања (члан 193. став 2. Закона).

Осим ако Законом и прописима није другачије предвиђено, еквивалентна роба мора да има исту тарифну ознаку, исти тржишни квалитет и исте техничке карактеристике као роба коју замењује (члан 193. став 3. Закона).

Под условом да је обезбеђено правилно спровођење поступка, нарочито у погледу царинског надзора, царински орган на захтев декларанта одобрава у случају поступка пасивног оплемењивања, увоз добијених производа добијених од еквивалентне робе, пре извоза робе коју замењује (члан 193. став 4. тачка. 4) Закона).

Сматра се да је овлашћени привредни субјекат за царинска поједностављења испунио услов и да је правилно спровођење поступка обезбеђено, ако је активност која се односи на употребу еквивалентне робе за поступак пасивног оплемењивања узета у обзир у одобрењу за овлашћеног привредног субјекта за царинска поједностављења.

За потребе издавања одобрења за употребу еквивалентне робе, није од значаја да ли се еквивалентна роба употребљава континуирано (члан 282. став 1. Уредбе).

Према члану 193. став 6. тачка 3. Закона, употреба еквивалентне робе не може да се одобри, ако би то довело до неоправдане погодности у вези са увозним дажбинама или ако је то прописима предвиђено.

У поступку пасивног оплемењивања, употреба еквивалентне робе не може да се одобри ако би страна роба која је прерађена уместо домаће робе и која је стављена у поступак пасивног оплемењивања била предмет привремене или коначне антидампиншке, компезаторне, заштитне или додатне дажбине као последица суспензије повластица у случају декларисања за стављање у слободан промет.

У случају пасивног оплемењивања уз употребу еквивалентне робе, у одобрењу се наводи рок у коме домаћа роба, која је замењена еквивалентном робом, мора бити стављена у поступак пасивног оплемењивања. Тај рок не сме бити дужи од шест месеци (члан 396. став 1. Уредбе).

На захтев носиоца одобрења, рок се може продужити по његовом истеку, под условом да укупан рок не пређе једну годину (члан 396. став 2. Уредбе).

У случају претходног увоза добијених производа, полаже се обезбеђење које обухвата износ увозних дажбина, који би требало платити ако замењена домаћа роба не би била стављена у поступак пасивног оплемењивања у складу са чланом 396. став 1. Уредбе.

5. Поправка робе у оквиру пасивног оплемењивања

Ако се поступак пасивног оплемењивања захтева због поправке робе, роба за приврмени извоз мора бити подобна за поправку и поступак се не може користити за побољшање техничких карактеристика робе (члан 397. Уредбе).

Ако је поступак пасивног оплемењивања одобрен ради поправке привремено извезене робе, та роба може бити стављена у слободан промет с потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, ако се царинском органу докаже да је роба поправљена без плаћања због

уговорене или због законом прописане гарантне обавезе или због производног недостатка или оштећења материјала (члан 224. став 1. Закона).

У случају кад су производни недостатак или оштећени материјал били установљени у време првог стављања робе у слободан промет напред наведена одредба се не примењује (члан 224. став 2. Закона).

6. Употреба система стандардне замене

У систему стандардне замене добијени производ, у складу са одредбама става 2-5. члана 225. Закона, може бити замењен увозним производом („производ за замену“).

Царински орган, на захтев лица, одобрава употребу система стандардне замене ако радње прераде укључују поправку домаће робе која није предмет мера утврђених пољопривредном политиком или посебних аранжмана примењивих на одређену робу која је резултат оплемењивања пољопривредних производа.

Производи за замену морају имати исту тарифну ознаку, исти квалитет и исте техничке карактеристике које би роба са недостацима имала да је била подвргнута поправци.

Ако је роба са недостацима коришћена пре извоза и производи за замену морају бити коришћени. Међутим, царински орган може дозволити изузетке тј. да производи за замену не морају бити коришћени, ако се производи за замену испоручују бесплатно на основу уговорене или законске гарантне обавезе или због производног недостатка робе или оштећеног материјала.

Одредбе које се примењују на добијене производе примењују се и на производе за замену.

6.1. Претходни увоз производа за замену

Царински орган може одобрити, на захтев лица, да се под прописаним условима производи за замену увезу пре него што се роба са недостацима извезе (члан 226. став 1. Закона).

У случају претходног увоза из наведеног члана 226. став 1. Закона, мора се положити обезбеђење, које обухвата износ увозних дажбина који би требало да се плати ако се роба са недостацима не извезе у складу са чланом 226. став 3. Закона.

Роба са недостацима се мора извести у року од два месеца од дана када царински орган прихвати декларацију за стављање у слободан промет производа за замену (члан 226. став 3. Закона).

Ако, у изузетним околностима, роба са недостацима не може бити извезена у року из члана 226. став 3. Закона, царински орган може одобрити разумно продужење тог рока, на образложен захтев носиоца одобрења.

7. ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ПАСИВНОГ ОПЛЕМЕЊИВАЊА

7.1. Подношење захтева

За поступак пасивног оплемењивања захтева се одобрење царинског органа (члан 184. Закона).

Захтев за одобрење поступка пасивног оплемењивања, подноси се у писаном облику на обрасцу из Прилога 25 Правилника (образац захтева у Прилогу 1. овог објашњења), а начин попуњавања захтева прописан је Прилогом 26 Правилника (образац захтева у Прилогу 3. овог објашњења).

Скрећемо пажњу да је у напомени Прилога 25 прописано да изглед обрасца захтева и одобрења нису обавезујући, али су редни бројеви и одговарајући текст обавезни.

У случајевима из члана 273. Уредбе, декларација се сматра захтевом за одобравање поступка пасивног оплемењивања.

Подношење захтева за продужење важења одобрења за пасивно оплемењивање или измену одобрења за пасивно оплемењивање, као и поступање по поднетим захтевима у смислу наведеног, спроводи се у складу са одредбама Закона које се односе на одлуке које царински орган доноси на основу захтева.

Захтев за издавање одобрења подноси се надлежном царинском органу.

Чланом 17. став 3. Закона прописано је да се надлежни царински орган одређује према месту где се налази или где је доступна књиговодствена евиденција подносиоца захтева и где би требало да се у целини или делимично, спроведу активности на које се одлука односи, ако није другачије прописано, док је чланом 3. Уредбе прописано да ако није могуће утврдити који је царински орган надлежан у складу са чланом 17. став 3. Закона, надлежни царински орган се одређује према месту у коме се налазе или су доступне евиденције и документација подносиоца захтева које царинском органу омогућавају доношење одлуке.

7.1.1. Подношење захтева на прописаном обрасцу за одобрење поступка пасивног оплемењивања

Подносилац захтева мора да наведе све податке који су потребни за доношење одобрења и ти подаци морају бити довољни, разумљиви и тачни како би се могло проверити да ли су испуњени прописани услови за издавање одобрења.

Подносилац захтева уз захтев треба да поднесе:

а) одговарајућу документацију на основу које је могуће утврдити испуњеност услова за спровођење поступка пасивног оплемењивања (примера ради, а у зависности од сврхе захтеваног поступка пасивног оплемењивања, та документација може да подразумева следеће: уговор о оплемењивању или другу документацију на основу које могу да се утврде услови под којима ће се поступак пасивног оплемењивања спроводити, место прераде робе, радње прераде које ће се спроводити, подаци о добијеним производима у поступку пасивног оплемењивања (врста, количина, вредност, тарифна ознака), споредни добијени производи и поступање са њима, норматив, цена прераде, рок прераде и испоруке прерађених производа, евентуална употреба еквивалентне робе, примена система стандардне замене, претходни увоз у систему стандардне замене, уговорена гарантна обавеза, начин вођења евиденције са изводом из евиденције, начин препознавања робе у добијеном производу, подаци о обезбеђењу које се полаже и сл.)

б) документацију на основу које царински орган може идентификовати и утврдити карактеристике робе као што су нпр: врста, тарифна ознака, вредност, порекло робе која ће се ставити у поступак пасивног оплемењивања (профактура, спецификације, скице, цртежи, техничка документација, произвођачки сертификати и сл.);

в) доказе (дозволе, решења, лиценце, сагласности...) да су испуњени услови уређени прописима Републике Србије који нису царински прописи, а који се односе на могућност изношења из царинског подручја Републике Србије робе која се ставља у поступак пасивног оплемењивања и унос у царинско подручје Републике Србије и поновни увоз добијених производа.

Након подношења захтева, надлежни царински орган проверава, да ли су услови за прихватање тог захтева испуњени.

Царински орган одобрење може издати и накнадно, ако су испуњени услови прописани чланом 184. Закона.

7.1.2. Царинска декларација као захтев за одобрење поступка пасивног оплемењивања

У случајевима из члана 273. Уредбе, декларација се сматра захтевом за одобрење поступка пасивног оплемењивања.

У том смислу, декларација се сматра захтевом за одобрење поступка пасивног оплемењивања ако:

- се роба ставља у поступак пасивног оплемењивања, а сматра се да су економски услови за ту робу, у складу са чланом 277. Уредбе, испуњени;

- је дато одобрење за употребу поступка пасивног оплемењивања, а производи за замену треба да буду стављени у слободан промет коришћењем система стандардне замене који није обухваћен тим одобрењем и
- добијени производи треба да буду стављени у слободан промет након пасивног оплемењивања, а прерада се односи на робу некомерцијалне природе.

Царински орган неће одобрити подношење декларације као захтева за одобрење поступка пасивног оплемењивања у случајевима:

- поједностављене декларације;
- централизованог царинења;
- евидентирања у пословним књигама декларанта;
- ако се подноси захтев за употребу еквивалентне робе у складу са чланом 193. Закона;
- ако надлежни царински орган обавести декларанта да је обавезно испитивање економских услова у складу са чланом 184. став 8. Закона;
- ако се примењује члан 277. став 1. тачка 4) Уредбе
- ако се примењује накнадно дато одобрење у складу са чланом 184. став 3. Закона, осим у случајевима из става 1. тач. 5) или 6) овог члана.

Уз декларацију за одобрење пасивног оплемењивања (ИЗ-2), царински орган може да захтева да се уз декларацију приложи и исправа коју подноси декларант и која, осим ако подаци нису потребни или су већ унети у декларацију, садржи следеће податке:

- о декларанту и другим учесницима поступка;
- о врсти радњи прераде или употребе робе;
- технички опис робе, добијених производа и методе за утврђивање њихове истоветности;
- прописану шифру економских услова;
- предвиђени норматив или методе за његово одређивање;
- предвиђени рок за окончање поступка;
- предложени царински орган окончања поступка;
- место спровођења радњи прераде или употребе робе и
- предложене формалности за премештај робе.

Царинска декларација за пасивно оплемењивање може да се прихвати као захтев и одобрење за наведени поступак само у случајевима када се по једној декларацији извози целокупна роба за коју се тражи одобрење.

8. ДОНОШЕЊЕ ОДОБРЕЊА

Царински орган, на начин прописан одредбама члана 17. Закона и чл. 3.-12. и 17. Уредбе, доноси одобрење за поступак пасивног оплемењивања.

Царински орган у одобрењу за поступак пасивног оплемењивања наводи мере којима се утврђује следеће (члан 392. Уредбе):

- да су добијени производи добијени прерадом робе стављени у поступак оплемењивања и
- да су испуњени услови за употребу еквивалентне робе у складу са чланом 193. Закона или система стандардне замене у складу са чланом 225. Закона.

Царински орган прегледа захтев и приложену документацију, проверава испуњеност услова за прихватање захтева и уколико је поднета документација недовољна да се донесе одлука по захтеву, тражи да се достави потребна документација и да се захтев уреди у роковима и на начин прописан чланом 17. Закона и чл. 5, 7. и 9. Уредбе.

Одобрење се доноси на следећи начин:

- код захтева који је поднет у писаној форми, одобрење се издаје на обрасцу и додатном обрасцу из Прилога 25 (образац захтева у Прилогу 1. овог објашњења), а
- у ситуацијама када је царинска декларација захтев за одобрење поступка пасивног оплемењивања, сматра се да је царински орган дао одобрење у тренутку пуштања робе, обухваћене декларацијом, у поступак пасивног оплемењивања.

8.1. Одређивање рокова

Рок важења одобрења за пасивно оплемењивање не може бити дужи од пет година од дана почетка важења одобрења (члан 285. став 1. Уредбе).

Међутим, рок не може бити дужи од три године ако се одобрење за пасивно оплемењивање односи на робу из Глава 1 до 24 Царинске тарифе (члан 285. став 2. Уредбе).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26 . Уредбе дефинисан је појам „рока за окончање“, који у случају пасивног оплемењивања подразумева временски период у коме се привремено извезена роба може поново увести у царинско подручје Републике Србије у облику добијених производа и ставити у слободан промет да би се могло искористити потпуно или делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина.

С тим у вези, а у складу са чланом 223. став 3. Закона овај рок одређује царински орган. Према истој законској одредби, царински орган може одобрити разумно продужење тог рока, на образложен захтев носиоца одобрења (члан 223. став 3. Закона).

Рок за окончање поступка одређује се у зависности од околности конкретног случаја и треба да буде довољан да се постигне сврха одобреног поступка.

Продужетак рока за окончање поступка пасивног оплемењивања, који је наведен у одобрењу за тај поступак, царински орган може одобрити на основу поднетог захтева носиоца поступка (члан 288. став 1. Уредбе).

Према члану 288. став 2. Уредбе, ако рок за окончање истиче одређеног дана за сву робу стављену у поступак у том року, царински орган може у одобрењу за пасивно оплемењивање утврдити да се рок за окончање аутоматски продужава за сву робу која се на тај дан још увек налази у поступку пасивног оплемењивања. Царински орган може донети одлуку да укине аутоматско продужење рока за сву робу или неку робу стављену у поступак пасивног оплемењивања.

9. окончање поступка пасивног оплемењивања

Поступак пасивног оплемењивања окончаће се када се роба стављена у поступак пасивног оплемењивања или се добијени производи ставе у нови царински поступак, када су уништени без остатака, или уступљени држави у складу са чланом 173. Закона (члан 187. Закона).

Ако је роба стављена у поступак пасивног оплемењивања употребом две или више декларација на основу једног одобрења, сматра се да је стављањем те робе или производа добијених од ње у наредни царински поступак окончан поступак за робу стављену у поступак на основу најраније поднете декларације (члан 287. став 1. Уредбе).

Изузетно од напред наведеног, носилац одобрења или носилац поступка, може захтевати да се окончање спроведе у вези са одређеном робом стављеном у поступак.

Примена у смислу претходно изнетог, не сме довести до неоправданих погодности у погледу увозних дажбина.

Поступак пасивног оплемењивања раздужује се поновним увозом добијених производа или робе у непромењеном стању (непрерађена роба стављена у поступак пасивног оплемењивања).

Поступак се окончава за количину робе стављене у поступак која је према утврђеном нормативу садржана у добијеним производима или за количину робе у непромењеном стању која се поновно увози и ставља у слободан промет.

У случају када је поступак пасивног оплемењивања одобрен на прописаном обрасцу, носилац одобрења дужан је да приликом поновног увоза робе из поступка пасивног оплемењивања (декларација УВ 6), уз декларацију поднесе спецификацију са подацима о врсти, тарифној ознаци и количини робе за коју се окончава поступак са подацима на који

начин је извршен обрачун наведене количине и вредности робе стављене у поступак пасивног оплемењивања за коју се окончава поступак и податке о броју декларације ИЗ 2 по којој је роба пуштена у поступак пасивног оплемењивања.

Након провере тачности достављених података, обраду података извршиће царински орган који је издао одобрење за пасивно оплемењивање, уносом у ИСЦС: опције 4.1.12.

Уколико се добијени производи из поступка пасивног оплемењивања или роба у непромењеном стању не враћају у Републику Србију, носилац одобрења дужан је да о томе, у складу са чланом 18. Закона, без одлагања обавести надзорни царински орган.

У том случају, поступак пасивног оплемењивања окончава се стављањем робе у поступак извоза тј. подношењем извозне декларације.

Носилац одобрења треба да, царинском органу пре почетка поступка, поднесе извозну декларацију ИЗ 1, у којој треба да наведе податке о роби која се ставља у извозни поступак и за коју се тражи окончање поступка, као и податке о одобрењу за пасивно оплемењивање и броју декларације ИЗ 2 по којој је роба пуштена у поступак пасивног оплемењивања.

Као време, датум и место иступа (царинска испостава иступа) робе узимају се време, датум и место иступа робе по ИЗ 2 по којој је предметна роба стављена у поступак пасивног оплемењивања.

10. Обрачун увозних дажбина

Царински дуг при увозу настаје, између осталог, стављањем стране робе која подлеже плаћању увозних дажбина у слободан промет (члан 65. Закона).

Царински дуг настаје у време прихватања декларације за стављање робе у слободан промет.

Дужник је декларант. У случају посредног заступања, дужник је и лице за чији је рачун декларација поднета.

Ако је декларација за стављање робе у слободан промет састављена на основу података због којих увозне дажбине нису наплаћене у целости или делимично, дужник је и лице које је пружио податке потребне за састављање декларације и које је знало, или је основано требало да зна да су ти подаци нетачни.

Када се поступак пасивног оплемењивања окончава стављањем у слободан промет производа насталих у поступку оплемењивања (подношењем декларације УВ 6), ти се производи, на захтев носиоца одобрења или другог лица пословно настањеног на царинском подручју Републике Србије, под условом да је то лице добило сагласност носиоца одобрења

и да су услови из одобрења испуњени, могу ставити у слободан промет са потпуним или делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина (члан 223. Закона).

За робу на коју се односе повластице предвиђене преференцијалним мерама у оквиру споразума које је Република Србија закључила са одређеним земљама или територијама или са групом земаља или територија, правила о преференцијалном пореклу утврђују се у тим споразумима (члан 48. став 2. Закона).

Правила о пореклу се заснивају или на критеријуму да је роба у потпуности добијена или на критеријуму да је роба добијена као резултат довољне прераде или обраде (члан 48. став 4. Закона).

Сходно томе, када се поступак пасивног оплемењивања окончава стављањем у слободан промет производа насталих у поступку оплемењивања (подношењем декларације УВ б) уз прилагање доказа о пореклу (сертификат о кретању/пореклу робе или изјава о пореклу на фактури) неопходно је проверити испуњеност услова прописаних у протоколима о пореклу уз споразуме.

Најкарактеристичнији пример када треба обратити пажњу је код производа (нпр. машина) који стиче порекло по вредносном критеријуму (нпр. максимално дозвољено вредносно учешће материјала без порекла од 40%), а при томе доказ о пореклу робе није претходно био издат у поступку привременог извоза робе.

У том случају приликом стављања у слободан промет треба извршити упоређивање вредности производа који је привремено извезен, ради поправке, са укупном вредношћу производа након поправке (вредност производа плус додата вредност у другој земљи/територији).

Уколико се упоређивањем (провером) утврди да је прекорачен проценат наведен у листи обраде или прераде као максимална дозвољена вредност материјала без порекла, треба покренути поступак накнадне верификације презентованог доказа о пореклу приликом поновног увоза, како би се код царинске администрације која је издала доказ о пореклу утврдила исправност издавања предметног доказа о пореклу.

10.1. Потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина за производе добијене у поступку пасивног оплемењивања

Потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина може се одобрити, само ако је поступак пасивног оплемењивања одобрен ради поправке привремено извезене робе, у складу са чланом 224. Закона.

Наиме, наведени члан Закона прописује да се потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина може одобрити уколико се царинском органу докаже да је роба

поправљена без плаћања због уговорене или законом прописане гарантне обавезе или због производног недостатка и оштећења материјала.

У случају кад су производни недостатак или оштећени материјал били установљени у време првог стављања робе у слободан промет, потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина се неће одобрити.

У складу са наведеним, обавеза подносиоца захтева за издавање одобрења за пасивно оплемењивање, а у смислу примене члана 224. Закона, је и да уз захтев поднесе, доказе о испуњености услова за примену наведеног члана Закона, примера ради: купопродајни уговор са наведеним гарантним роком и временом трајања гарантног рока, односно другу документацију попут записника стручних лица са утврђеним производним недостацима или оштећеним материјалима на роби, а који је пошилијалац робе прихватио са јасним доказима, да исти недостаци нису постојали у време купопродаје робе и сл.

Наведену документацију потребно је приложити и уз декларацију за стављање у слободан промет производа добијених у поступку пасивног оплемењивања (УВ 6), а за које се тражи потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина.

Потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина може се одобрити и за производе који се увозе у систему стандардне замене.

Одредбе које се примењују на добијене производе примењују се и на производе за замену (члан 225. Закона).

У складу са наведеним у зависности од испуњености услова прописаних одредбом члана 224. Закона, производи који се увозе у систему стандардне замене ставиће се у слободан промет уз потпуно или делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина.

Докази о испуњености услова за потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина прилажу се уз захтев за издавање одобрења за пасивно оплемењивање, односно уз декларацију за стављање у слободан промет производа за замену (УВ 6).

Уколико се ради о претходном увозу производа за замену (члан 226. Закона), корисник овог система мора положити обезбеђење за намирење евентуалног царинског дуга за производ за замену, који би могао настати уколико домаћа роба за извоз не буде извезена у прописаном року.

Уколико се домаћа роба не извезе у прописаном року, надлежни царински орган иницираће управни поступак ради наплате увозних дажбина.

10.2. Обрачун дажбина за добијене производе у поступку пасивног оплемењивања

У складу са чланом 74. став 6. Закона, ако за добијене производе који су резултат пасивног оплемењивања или производа за замену из члана 225. став 1. Закона, настаје царински дуг, онда се износ увозних дажбина обрачунава на основу трошка производне радње која је предузета ван царинског подручја Републике Србије.

У складу са чланом 129. Уредбе, ради примене члана 74. став 6. Царинског закона, ако се специфична царина примењује на добијене производе који су резултат поступка пасивног оплемењивања или на производе за замену, износ увозних дажбина се обрачунава на основу царинске вредности добијених производа у тренутку прихватања царинске декларације за стављање у слободан промет умањене за статистичку вредност одговарајуће привремено извезене робе у тренутку када је стављена у поступак пасивног оплемењивања, помножено износом увозних дажбина који се примењује на добијене производе или производе за замену, подељено царинском вредношћу добијених производа или производа за замену.

Наиме, чланом 2. Закона о Царинској тарифи, прописан је начин обрачуна царине за робу за коју је поред стопе царине предвиђена и специфична царина у минималном и максималном износу, што је у конкретном случају, роба обухваћена тарифном ознаком **2402 20 90 00 Царинске тарифе.**

У наставку су дати примери обрачуна дажбина за добијене производе у поступку пасивног оплемењивања:

Пример: 1

Поставка: Добијени производ из поступка пасивног оплемењивања испоручен је на паритету EXW Праг. Инопошиљалац је на име вредности услуге и уграђеног материјала у готови производ фактурисао износ од 10.000 EUR. Вредност материјала који је у поступку пасивног оплемењивања извезен износи 15.000 EUR. Трошкови допреме робе од Прага до места испоруке у Републици Србији износе 100.000,00 РСД. Курс динара према еврџу на дан стављања робе у слободан промет износи 120 РСД за 1 EUR. Стопа царине за производ за поново увезене производе износи 5%, а стопа ПДВ 20%.

Обрачун:

Царинска вредност: $(10.000 \text{ EUR} \times 120 \text{ динара}) + 100.000 \text{ РСД} = 1.300.000 \text{ динара}$

Обрачун царине: $1.300.000 \text{ динара} \times 5\% = 65.000 \text{ динара}$

ПДВ основица: $1.300.000 \text{ динара} + 65.000 \text{ динара} = 1.365.000 \text{ динара}$

Обрачун ПДВ: $1.365.000 \text{ динара} \times 20\% = 273.000 \text{ динара}$

Попуњавање рубрика ЈЦИ:

У складу са Правилником, у декларацији за поновни увоз робе после пасивног оплемењивања рубрике се попуњавају на следећи начин:

Рубрика „22“: у другу поделу ове рубрике уписује се укупна вредност из фактуре која се састоји од вредности страног уграђеног материјала и вредности услуга, а

Рубрика „42“: у другу поделу ове рубрике уписује се износ који је једнак додатој вредности (вредност уграђеног страног материјала и вредност услуга).

Рубрика „46“: уписује се укупна вредност робе извезене ради пасивног оплемењивања, услуга и стране робе коришћене приликом производње, односно производних операција, као и други трошкови настали у иностранству у динарима.

Рубрика „47“:

– у прву поделу (врста) уписује шифра врсте дажбине из Кодекса шифара;

– у другу поделу (основица) уписује вредност, количина или друга прописана основица за обрачун дажбине заокружена на два децимална места, а за шифре 4 и 6 из друге поделе рубрике 1 уз дажбине 01 и 09 уписује се царинска вредност робе, односно пореска основица, без обзира да ли настаје царински дуг, односно обавеза плаћања ПДВ или не;

– у трећу поделу (стопа) уписује стопа дажбине наведене у првој подели;

– у четврту поделу (износ) уписује износ дажбине заокружен на два децимална места, ако није прописана стопа дажбине, односно ако је прописана у јединици мере.

Дакле, у конкретном примеру, рубрике ЈЦИ би се попуниле на следећи начин:

Рубрика 20: EXW Праг

Рубрика 22: EUR 10.000,00

Рубрика 42: EUR 10.000,00

Рубрика 44: (V31) (100.000,00) (V71)(15.000,00)

Рубрика 46: 3.100.00,00 ((10.000,00+ 15.000,00) x 120,00 + 100.000,00)

Рубрика 47:

Прва подела	Друга подела	Трећа подела	Четврта подела
-------------	--------------	--------------	----------------

01	1.300.000,00	5%	
----	--------------	----	--

09 1.365.000,00 20%

Пример 2:

Добијени производ из поступка пасивног оплемењивња испоручен је на паритету EXW Праг. Инопошиљалац је фактурисао износ 3000 ДИН. У фактури је навео да је вредност услуге 500 ДИН, вредност уграђеног страног материјала 1000 ДИН, а вредност робе која је у поступку пасивног оплемењивња је 1500 ДИН.

Трошкови превоза на релацији Праг-Батровци су 700 ДИН динара.

Стопа царине за добијени производ је 10%.

Обрачун дажбина

Царинска вредност 500 ДИН +1000 ДИН +700 ДИН = 2200 ДИН

Износ царине 2200 ДИН x 10% =220 ДИН

Пример 3:

У случају када се специфична царина примењује на добијене производе који су резултат поступка пасивног оплемењивња

$$Д = \frac{Вдоб - Встат}{Вдоб} \times Дспец$$

Д - износ увозних дажбина за добијене производе у поступку пасивног оплемењивња

Вдоб - царинска вредности добијених производа у тренутку прихватања царинске декларације за стављање у слободан промет

Встат - статистичку вредност одговарајуће привремено извезене робе у тренутку када је стављена у поступак пасивног оплемењивња

Д спец - износ увозних дажбина који се примењује на добијене производе или производе за замену (специфична царина обрачунате у складу са чланом 2. Закона о Царинској тарифи).

11. Примена мера трговинске политике

Додатне одредбе за стављање у слободан промет добијених производа у поступку пасивног оплемењивња, прописане су чланом 176. став 4. Закона. Наведени члан прописује примену мера трговинске политике приликом стављања робе у слободан промет, према

којој одредби се мере трговинске политике утврђене посебним прописима не примењују на добијене производе стављене у слободан промет након пасивног оплемењивања ако:

(а) добијени производи задрже домаће порекло у смислу члана 45. Закона;

(б) се пасивно оплемењивање односи на поправку, укључујући и систем стандардне замене наведен у члану 225. Закона; или

(в) пасивно оплемењивање следи након додатних радњи прераде у складу са чланом 222. Закона (наведено се односи на ситуацију када је роба из поступка активног оплемењивања привремено поново извезена ради пасивног оплемењивања, а потом враћена).

Напомена: Ако су производи добијени у поступку пасивног оплемењивања, након пасивног оплемењивања, смештени у слободну зону или царинско складиште, а након тога се стављају у слободан промет, износ увозног царинског дуга обрачунаће се применом члана 74. став 6. Закона.

12. Прелазне одредбе Уредбе које се односе на одobreне поступке пасивног оплемењивања

Одобрења и друге исправе издате од стране царинског органа са ограниченим роком важења, која су на снази 17. јуна 2019. године, остају на снази, до краја рока важења одобрења или до 17. јуна 2022. године, у зависности од тога шта је раније.

Даном почетка примене овог Објашњења, ставља се ван снаге Објашњење поступка пасивног оплемењивања (Акт Управе царина број 148-03-030-01-223/2012 од 27.11.2012. године), и сва друга објашњења Управе царина која су у вези са истим, а која су у супротности са овим објашњењем.

Примена овог акта Управе царина почиње 07.09.2020. године.

(Акт Управе царина број: 148-I-030-01-318/2020 од 01.09.2020. године)